

**HASAN BÜLENT
KAHRAMAN**

Mesut Yılmaz'ın yaptığı son açıklamalar ara rejim konusunun bundan sonrasını belirleyecek bir önem ve mahiyettedir.

Her şeyden önce şu söylenmelidir: Tartışılan ara rejim Türkiye'de son bir yıldır fiilen yaşanmaktadır. 28 Şubat 1997 sonrasında mevcut hükümet, ordunun talep ve iradesiyle iş başından uzaklaştırılmıştır. Sekiz yıllık eğitim ordunun dayatmasıyla kabul edilmiştir. Ordu bugün YÖK toplantısına vaziyet etmektedir.

Cumhurbaşkanı'nı 'çağırarak suretiyle' bilgi vermektedir. Bürokrasi, ordunun vazgeçilmez saydığı resmi ideolojiyi kurumsallaştırmaktadır. Ordu ve devlet seçkinleri bu anlayışta tam bir ittifak içindedir.

Yılmaz'ın açıklaması bu aşamada iki hususu yerli yerine oturtmuştur: İlkin, Yılmaz, ordunun kendisi için tehlike saydığı ve bunca gerilime neden olan şeyin yalnız ve yalnız 'şeriat' olduğunu ortaya koymuştur. Bununla birlikte şeriat tehlikesinin ne olduğu ise

Yılmaz'ın çıkışı

Genelkurmay Başkanı'nın Cumhurbaşkanı'na verdiği bilgide tanımlanmıştır. O çerçevenin içinde bunca uzun sürmüş bir gerilime neden olan hususun ne olduğunu anlamak mümkün değildir. Yılmaz'ın açıklaması, ileri sürülen iddiaların ordunun tercihi olduğunu göstermiştir. Üstelik, Yılmaz, yaptığı açıklamada, ortada türban konusunu belirleyen yasa ve düzenlemeler varken bir üniversite rektörünün o konudaki girişiminin keyfililiğini ortaya koyarak bürokrasi - ordu - ideoloji eklemelenmesine tarihsel bir örnek vermiştir.

İkinci ve asıl önemli nokta şudur: Yılmaz orduya irticayı önlemek için 'bir görev vermediğini' söylemektedir. Bu, ordu - yürütme ilişkisine yeni bir sınıır çizgisinin çekilmesidir. Yılmaz, bu yörüngede bir vurgulamada daha bulunmuş ve Batı Çalışma Grubu'nun lağvedilmesi gerektiğini, onun işlevinin sivil bir kuruluş tarafından yürütüldüğünü açıklamıştır. Bütün bunlar mevcut siyasi boşluğun aşılmasına dönük bir hâkimiyet çizgisinin arayışına delalet etmektedir. Ne var ki, sorun yalnızca yürütmenin sorunu olmamak gerekir. Bugünkü kısıtlama, çoğulcu, katılımcı bir parlamenter

demokrasinin eksikliğidir. Eğer yasama da yürütmenin bu irade beyanına sahip çıkarsa Türkiye'de demokrasi - asker etkileşiminde yeni bir boyuta geçilebilir.

Bu önemli çıkıştan sonra iki önemli olguyu gözlemlemek gerekir: Öncelikle, 1982 Anayasası zımnen bir başkanlık sistemi tanımlamıştır. Cumhurbaşkanı'nın mevcut duruma müdahale etme yetkisi de sorumluluğu da vardır. Onun bundan sonra takınacağı tavrın ne olacağı önemlidir. Bir diğer husus da bütün bu açıklamalardan sonra 'cihet-i askeriye'nin alacağı tavidir.

Kendi gayretleriyle göreve gelmiş Yılmaz'ın açıklamalarını benimseyip benimsemeyecekleri kadar önemli bir diğer şey, Türkiye'nin sosyolojisini içlerine ne kadar sindirecekleridir. Cumhuriyetin başından beri her devirde ve fırsatta her şeyin kaynağı olarak gösterilen irtica tehlikesi ve ona bağlı niyetler ancak ondan sonra yerli yerine oturtulabilir. O da Türkiye'nin huzur içinde huzursuzluğu değil, huzursuzluk içinde de huzuru yaşaması demek olacaktır.

e - mail: kahraman@sabanciuniv. edu.tr